1

श्री

श्रीमद्यतौविजयतेतराम् तस्मिन्नेवसमन्वितं
१ श्रुतिगिरांव्यासोकरोत्यांतिमःएवंख्यापुचितो
वेदशाकट्यैरतंत्रनशोधयन् तन्मूलाःस्मृ
तयःपुराणमुपयुक्तंसर्वपुराणंतथास्वीकु
र्वन्तिमुहुर्मुहुःसदस्मिमानत्यादृताःसाध
वः॥१॥पुरातनवचोऽखिलंगुरुलघुप्रभेदा
त्त्रयंतथापरकेवलंवेदोप्ययंचभारतीयंवचः
स्तेनाविफलतांगताभगवदुक्तिभीष्मोक्त
पःवदन्तिपरमाहरेरथ्यचमानवीभारती२ १

स्फुटं जपति शिष्टवर्गोखिलः जडोपि वनिताज
२ नोप्यथपिविभुस्तथापि पतिजेपत्यनितरां हरिं
शरणामित्यपाप्यापरान् पूर्ववोभियुक्ताच
रतोनकर्मेतत्कं विमुक्तये भजनं मुरारेर्निष
धयद्धि भजनांतराणिनतोपि विष्णोः पर
नासु सिद्धा ६ हरिओमित्युक्त्वा श्रुतिगणा
मधीते खिलजनः शिवोप्यनंतः अमणास्मर
तिसततं जल्पति हरिं मनोषामध्यास्ते चिर २
विमृष्टातोमेपि मुरभित्समाश्रयातस्मान्नि

स्मार्तग्रगरापःसुधीः ५

जगादविविधोक्तिभिस्त्वथचपाणिनिःस्तत्रयं
स्तथैचनिजगादवागनुभवस्वरूपोपिच तदीशाप
दत्तांविस्मनिखिलतद्वचोऽसंगतिस्तथाप्यहहदुर्म
तिर्नखलुमन्यतेहाजनः ३ विस्मोहदुधरोप्यघा
स्मार्तोम्ह परतो[illegible]ःस[illegible]न[illegible]ः अन्तेश्राद्धमुखेऽन्तरे
नुवद्रुशोनारायणांस्मारयन् अन्तेस्मारयतिक्ष
रत्यपिजनःक्लिष्टोपितंनाययन् तन्नामैवजप
त्यतोपिपरतास्थियाहरेःसज्जनैः ४ श्रुतिस्खलन
जन्मरापतनदुःखकालेपुनर्हरेहरिरिति

ग्राह्यो ऽस्मुनीराजसंताम संसनेवमानं नदेतद्धि भावं बुधे
चिंतये द्विरूपमालस्य तस्रोतः वा नान्यथा तद्धिरोधापरो हारी
कादयाद्युभावपतिं व्यजीघनत्सुरं तथा व्यमोहय भवेद्
२ नतोपि भाति मे ननेरो महेश्वरः ११ नामवचोर
मसंकामसंपन्मुनिः आरभ्यालोतदेतद्धि भावं
समालक्ष्ये विचिव्य मुंतथा वे व मे वां चिसंचोमि
वक्केनमेत्रुरं ज्ञानि दध्यात्थवा भामढेवादि
वद्युष्मो हार्थमुक्तं तथा वा वचस्तद्धिरो धोमिथो
ऽपतां साधुभिरित्यमेवान्यथा वोचितं स्याद्
या १३ निखिलव्यवहारभंङ्गतास्यान्निखिलेष्व
कतरस्य शमताया परताद्भुगे वचेदिदं स्यादि ३
तिवाचस्पतिरप्युदाजहार १४ यस्मिन्नेकस्मि

खिलभुजैर्नैर्विश्रुपरता ७ प्राशस्त्यं सर्वशास्त्रेच
रितमपि महद्भूपतेर्वैष्णवानां मान्येषां ताद्दशां
तन्निगमयति हरेर्गौरवं नेतरेषां प्रोक्तेरेतद्विभा
व्यं यादि दमनुचितं स्यात्तदाहं सुशीघ्रो नो चेद्ध
स्थीयतां तस्थितिरनुसरतां वंधमुक्तेरुपायः ८
मायाविदंसदसियोगणितोविधाज्ञा राजाय
यातिरपि भागवतो बभूव चित्रं चरित्रमुदितं किं
लतस्य पापक्षेपः प्राप पद्धितितलं निखिलं विकुं
ठं ९ अभ्यगोः परीक्षया खिलाः महर्षयः समब्रुवन्
श्रियः पतिर्महेश्वरो न कश्चिदीश्वरोऽपरः १० व

पितुंश्शास्त्रसंघंज्ञदतः १७ कर्मज्ञानमुपासनं
४ दिशतिसच्छास्त्रंहरिर्गीतमेतदहंत्वितियथाधि
कारमधुनानुष्ठानशक्ताः श्रांतोऽहमपीशासा ऊ॰गो
धनमतेकास्यान्दातिस्तिविभो किंकुर्यामलसे
नैनैवतत्तदनुष्ठातुंमयाशक्यते १८ परापरवि
भागतो भवतिशासनंसार्थकं अमत्तवचनंभ
वेत्किमिहशासनैरन्यथा इतिव्यवसितंमया
नुचितमस्तियदुचितं दुराग्रहवहिर्गतेस्त
दिहशोधनीयंबुधैः १९ समन्वयाविरोध ४
तास्मृतिः फलंमुनीरितं यदीशजीवयोर्भि

यरत्वंसदेवोलक्ष्मीकांतोनापरोस्तीतिभा
ति मोनेरुक्तेः सोद्गिरास्येयभेतत्तस्मादन्यो
नास्तिदेवः॥२५॥ भगवतिपरतोऽदिता
वषेवइत्तरेस्वप्युपपद्यते नैषेवइतिचेद
नुग्रहूलांवइनामुचितस्वीकरणंश्रमाशा
तेः॥२६॥ सिद्धविसोः परत्वेऽपरमिदमखि
लंविच्छिदिश्वंसचित्कं तस्मिंश्चानादिवद्धो
निजसुकृतवशात्कश्चिदाकांक्षतेचेन्मुक्तिं
तन्मुक्तिदः स्यात्सपदिभगवतः कोपिदेवः
प्रसादो यस्यस्यात्तस्यवांछातमि [illegible]

5

हिकिमपि न दास्यात्किमर्थं जगाम सः रागाद्धृ
५ तेर्नचाप्तिर्नहि खलु विदिता नाधिकाकाचि
द्युक्तिरत्रामारांपयतः स्यादिति मद्भिमतं
ब्रह्माधर्मीयं सुहृद्भिः २५ द्विजसुतानयने
विजयं यथा गुरुसुतानपि पाण्डुसुतादिका
न् दृष्टा सुखानुजमांबदयागतं अवतु मा
[illegible]पितथैव दयानिधिः २६ काकोऽ
८ पराधकैर्यो विहगो बुनीचो यः संभ्रमा
त्पदमेव स्यपि मोञ्चचार त्राता पुरः पतन ५
तोपि यथा तथैव स्वामिन्नवं जडजनोपि

दानैरेतद्यथैव द्रवेत् ॥२०॥ कस्मै किमर्थं कि
मिदं वदेद्धि शास्त्रं चाकिंचेदभिदास्ति मन्या
नवान्विताभिः श्रुतिभिर्गुरूक्तैर्वचोभिरेतद्वि
दुषा विभाव्यं ॥२१॥ वेदान्तं परिशीलयन्नु नि
पुराकुर्वन्नु वोपासनं कर्माशेषं वत्तथाप्र
पत्तिमपि बाधन्याः प्रपन्नाजनाः दीनो वं
नुभवन्नरद्वितागविधिस्वक्षोजतामादिभिः
स्वात्मानं खलु मन्यते सुकृतिनं क्षत्येस्तद
न्यैरलं ॥२२॥ सत्यं चेच्छास्त्रमुक्तेरपि सुलभत
रामाद्दशोनां विमुक्तिर्नोचेद्भूं धीनमोदीन

तुं न हि शक्तिरस्ति सर्वे प्रसाराः इति यद्वचस्ते संस्म
त्य तत्तु हृष्टमनास्तथापि २९ सकाम निन्दापि कृ
तात्वयैव दत्वात्वयैवानुमतिस्तथापि श्रेया
न कामोत्यधमः सकाम इतीव शास्त्रोपम
तं विभाति ३० न रागद्वेषाविविधिरस्ति कश्चि
न्नत्तान कामं भगवान्विधत्ते किं त्वीह लोपस्य
गति प्रदस्त्वं ततोप्यहं त्वां शरणं प्रपन्नः ३१ न
चैहिकं नेति मतं वरीयो यतो ध्रुवो घोररविलं
हिमुक्तं किं त्वस्य धैर्यानुगुणं ददाति यथा
न माद्यादिति मे मनीषा ३२ दत्वापि भोगान्

सुरस्त्री॥ष: २५ यातच्छिरो भगवतः पद
योर्निनाय दुःखं तदीयमवलोक्य दपार्द्र
चित्ता भ्रांतेति कश्चिदपि नास्त्यपराधहीनो
मामप्याविष्यति च सति दरुभतीतिः २६
।प नामान्यनंतानामैं तमुकुंद रूपं तु तत्रातिगरं मदि
ष्टं स्वामिन्नविज्ञात्रेति सुव्रतत्ति यदाश्रितो
हन्नभवाद्धि मामि २७ स्वामिन्सकामोपि तवै
व दासस्त्वामेव याचे न हि किंचिदन्यं अतःस्व
कीयत्वमवेत्य दासं सन्तुष्ट एनं करुणाकद
तैः २८ सकाममनिंदावदपीशोवर्जितयापिर

भिर्वनिखिलंत्वमेव अत्तेभवत्तेनमदीयवंशः ३७ सु
७ तानूजदत्यो विमुमोच मातरं ददन्नभिष्टानपिकौञ्चि
कांयथा अन्यांश्चबहूनेवमिमं ददन्नपिविमोचयास्मा
द्भवशंकतश्छिवः ३८ शिवस्त्वमेवाथविधिस्त्वमेव
त्वमेवचंद्रोवरुणस्त्वमेव गणाधिपःशक्रिरथेश
भास्वान् शशांको धनेशोभगवंस्त्वमेव ३९ देवामनु
ष्यापशवोवयांसिरक्षोसुराश्चारणासिद्धसंघाःग
न्धर्वविद्याधरकिन्नराश्च प्रेताःपिशाचास्तरवस्त्व
मेव ४० ग्रहंस्तथात्वंचतेपदमीश त्वमेवसर्वेसगु
णागुणाश्च तथासरूपोप्यथवाप्यरूपंकचित्कदा ७
चिन्नहिकिंचिदन्यत् ४१ मनोवचोभ्यामितरेस्त

कुरुतेविमुक्तिंअपत्रताघाद्‌ बहवोत्रमानं श
कोप्यशक्तो बहुना किमीश पत्रकपालेसविमुक्त
एव ३३ भवान्‌धीरस्यधनंधुनोति धीरायकामा
न्गुणान्ददाति नैवहरतेधीरतरस्तुकिंचित् इति
व्यवस्थाकविभिः प्रदिष्टा ३४ यददातुदेवात्क
रुणोद्यपेक्ष्य दत्वाविभोगानपितु[illegible]मत्ते यो
ग्यविधावास्तुकरोषिमुक्तिमेतन्मतंमेहृबुधेवि
भाव्यं ३५ बालंकिमज्ञंपितरस्त्यजन्तिबुभुक्षुमि
ष्टप्रदत्तैतिकिन्तु रक्ष[illegible]तिचास्ययथाहिकरात्केभ्य
स्तथैशमांपाहिदयन्निमिष्टं ३६ पुरापिदत्तंनि
खिलंत्वयैव त्वमेवमस्मभ्यमखिलंददासिदासस्य